

Izhaja v Trstu vsak
= petek popoldne =
Uredništvo in upravnništvo
ulica Boschetto št. 5. II. nad.
= Telefon št. 1570 =

Delavski List

Posamezna številka
= 6 vin. =
Inserati po dogovoru.
Naročnina za celo leto
4.20 K., pol leta 2.10 K.,
četrt leta 1.05 K. - Ino-
zemstvo več poština.

Glasi slovenskih socialistov na Primorskem.

Prvi majnik.

Prišel je zopet veliki dan, prvi majnik. Prišel je dvajsetič. Delo v tovarnah, rudnikih, lukah, velikih in malih delavnicah počiva. Delavstvo, zavedajoče se svoje velike misije in bogastva, ki ga vstvarja dan za dan s svojim delom, s svojim trudom, je odložilo orodje iz rok, da svobodno praznuje dan, ki si ga je svobodno izbralo za svoj praznik. Prvi majnik je svobodno izvoljeni praznik zavednega delavstva vseh narodov. Svobodna volja delavstva ga je izvolila in delavstvo mu je moralo priboriti priznanje v dolgih trdnih bojih, ki še niso končani. Prvi majnik je z bojem pridobljeni mednarodni praznik dela; zato je prvi simbol delavskih ciljev in delavskega stremjenja, ki je vedno in povsod spremljano s požrtvovalnimi in silnimi boji.

Letos praznuje delavstvo ta dan že dvajsetič. Dvajset let je, odkar se delavstvo po vsem civiliziranem svetu zbira na ta dan na velikih in malih shodih in v sprevodih po mestnih ulicah manifestira za svoje pravice.

Delo naj se osvobodi in na svetu naj zavladava pravica dela. — Človek naj se združi s človekom v boju proti naravi in prenehajo naj med njim divji boji za obstanek. Uniči naj se današnji družabni zistem, ki deli človeštvo v dva razreda in kakor zraka in luči naj bodo vsi enako deležni sadov človeškega dela. — Konec bodi prelivanju krvi, izginijo naj meje in konec bodi sovražstvu med narodi. Namesto kapitalistične, hočemo človeško družbo. Na dan letošnjega prvega majnika bo iz shodov zavednega delavstva odmeval dvajsetič glas po teh zahtevah v katerih tiči največji pomen tega simboličnega delavskega praznika.

Koliko bojev, koliko zmag, koliko napredka v teh dvajsetih letih?

Proglasili so nas, da smo nasprotniki kulture in napredka. In socialistično delavstvo je dokazalo da samo ono edino odkritosrečno pripravljata pot k resnični kulturi, k resničnemu napredku katerega sadovi bodo blagodejno uplivali na vse člane človeške družbe.

Rekli so nam, da ščujemo razred nemaničev proti razredu kapitalistov. In mi smo dokazali, da hočemo samo odstraniti krivice, ki jih trpi delavstvo pod sedanjim kapitalističnim zistemom. Pokazali smo, da naša moč ni v sovražstvu, marveč v razumu, v volji, v prepričanju in v ljubezni katera naj zavladava na svetu in v provspah vsega človečanstva.

Rekli so nam, da hočemo razrušiti in uničiti družino. In povedali smo da je današnji družabni zistem tisti, ki uničuje družine v katerih je vsled bede nemogoče blagostanje. Dokazali smo, da samo v socialistični družbi, kjer bo vsakemu življenje zagotovljeno, bo mogoča tudi resnična družina v kateri bodo mož in žena in otroci živeli v ljubezni in brezskrbno sadove svojega dela.

Proglasili so nas za izdajalce naroda. In povedali smo, da ne naroda marveč izdajali in brezobzirni sodniki smo onih ki v imenu naroda delajo nato, da se ohrani sedanji delavstvu krivični zistem. Delavstvo, ki vidi dan za dnem, kako se iz svojega naroda selijo tisoči delavcev v druge kraje kjer upajo boljše živeti nego v krogu svojega naroda. Delavstvo, ki hoče, da bodo vsi člani svojega naroda enakopravni in da bo vsem zagotovljeno življenje; delavstvo, ki mora dan za dnem gledati, kako se najvišje narodne ideale izrablja v umazane kupčijske namene in se bori zoper tako izkoriščanje narodnega čuta, ono je edino, ki resnično in nesebično ljubi svoj narod.

Dvajset let boja delavcev za svoje pravice, znači ob enem dvajset let vsakovrstnega obrekovanja proti socialističnemu delavstvu strani onih strank, ki jim je ležeče na tem, da se ohranijo razmere v katerih jim bo mogoče še izkoriščevati nevednost in bedo ljudstva v svoje egoistične namene.

Ampak število zavednega delavstva je naraščalo in narašča še vedno dan za dnem, množile so se njegove organizacije in vedno večje je bilo število izvojevanih pravic. Tudi slovenski delavci, so v zvezi s težavami ustanovili si svoje organizacije, začeli so se združevati politično in nastala je socialno-demokratska stranka tudi na Slovenskem. Po vseh strokah se je skrajšal delavni čas, zboljšale so se mezde, upeljal se je počitek, uredile so se delavne in službene razmere. Tudi slovensko organizirano delavstvo je pripomoglo, da je bil parlament prisiljen baviti se s socialnimi vprašanji in vpeljati delavstvu koristne zakone. Oblasti so se naučile respektirati določbe tudi proti delavcem, ki si je priborilo kos združevalne, zborovalne in tiskovne svobode. Priborilo si je **splošno volilno pravico za državni zbor** in v parlamentu je bil vsled pritiska delavstva predložen zakon o socialnem zavarovanju.

Poseben pomen ima letošnji prvi majnik za avstrijsko delavstvo, ki bo letos kakor druga leta manifestiralo za mir, ki je bil v naših krajih v nevarnosti. Še poseben pomen ima letošnji prvi majnik za tržaške delavce. Vsako leto se delavstvo na današnji dan spominja svojih zmag in izvojevanih pravic, a spominja se tudi krivic, ki jih še trpi in nalog, ki jih mora narediti najprej ako hoče da pride trenutek, ko bo delavstvo lahko reklo, da je zmagalo. Tako se morajo tržaški delavci pripravljati na prihodnje deželnozbornske volitve. Skrbeti morajo, da pošljejo v mestni svet in deželni zbor število resničnih zastopnikov delavstva, ki bodo znali sedaj, ko si je delavstvo izvojevalo volilno pravico v mestni svet tržaški, braniti in zastopati interese delavstva.

In kakor vsako leto, tako je naša dolžnost, da tudi letos, in posebno letos, ko praznujemo dvajsetič prvi majnik, si moramo obnoviti obljubo, ki smo si jo dali sami sebi. Da hočemo vstrajati na dose-danji poti, da hočemo vedno z dušo in besedo dvigati in razširjati našo idejo bratstva enakosti in svobode. Ker mi smo prepričani, da vsako leto bo delavstvo praznovalo prvi majnik vedno lepše vedno impozantnejše. Mi smo prepričani da bo v bodočnosti praznovanje prvega majnika slavnejše in plemenitejše in da ga ne bo praznovalo delavstvo samo po shodih in v sprevodih, marveč tudi doma v družinah katere bodo ugodnejše razmere utrdile in v katere se bo naselila ljubezen. V bodočnosti bo ta praznik dan, v katerem se bodo delavci, premagani od dela, zbrali okoli svojih ljubljeneh; bil bo to dan ko bo oče objel sina in mu rekel: Da, sin moj, imel si in imaš prav, bil si pravičnejši od mene; danes nisem več samo tvoj oče, marveč tudi tvoj sodrug. To bo tisti dan, ko bo žena rekla možu: Sedaj sem te razumela, moja duša je vsa s teboj, tvoj praznik prvega maja; bo odslej tudi moj praznik. Morda je še daleč do tega dneva, ampak ta dan bo prišel. Prepričani smo da se bo prvi majnik ohranil v spominu in da bo vedno večji, vedno lepši. Prepričani smo, da potem ko bo osvobodil delo, bo uničil vojno, da bode osvobodil človeštvo iz sedanjih spon kapitalizma in da bo združil narode celega sveta v objem bratske ljubezni. Zato ga bodo bodoči rodovi pozdravljali in slavili kot najlepši in najslavnejši dan v zgodovini človeštva.

Praznujte torej slovenski delavci dvajseti prvi majnik in po celem svetu naj odmeva glas delavstva.

Živel prvi majnik!

Živela mednarodna socialna demokracija!

Delavci! Sodrugi! Somišljeniki!

Naročajte „Delavski List“ in širite

Socialistični poslanci za socialno zavarovanje.

V odseku za socialno zavarovanje, ki se je sešel v petek 23. aprila, se je k debati o poročilu oglašil za besedo prvi poslanec sodr. *Eldersch*.

«Zavarovanje za starost in obnemoglost — je rekel — je že stara zahteva delavstva. Ampak vladni načrt ne odgovarja potrebe ljudstva in zato vzbuja težke pomisleke. Glavna napaka tiči v tem, da se hoče združiti zavarovanje delavcev s zavarovanjem samostalnih. Načrt zavarovanja poslednjih je bil izdelan prenaglo. Socialni demokratje priznavajo, da je zavarovanje samostalnih potrebno ter da ga je smatrati kot zahtevo človekoljubja. Ampak zavarovanje teh naj bo ločeno od zavarovanja delavstva. Krog oseb, za katere velja zavarovanje je, čeravno pridejo v poštev štirje milijoni zavarovancev, vendar preozek. V primeri s Körberjevim načrtom je to kar daje sedanjemu načrtu znatno znižano; nasprotno so se pa doneski zvišali za 20%. To prihaja ravno od to, da se je združilo zavarovanje delavcev s zavarovanjem samostalnih. Pripravljeni smo nositi bremena za primanjkljaj pri zavarovanju poljedelskih delavcev, odločno pa nočemo nositi bremen primanjkljaja pri zavarovanju samostalnih. Grajati se mora tudi, da si hoče pri organizaciji zavarovanja zagotoviti vlada preveč vpliva. Državnih doneskov ne bo plačevala aristokracija. Ustanovitev okrajnega urada pomeni dvojno evidenco, dvojni predpis doneskov. Tako podražje okrajni uradi upravo brez potrebe za 15 do 20 milijonov kron. Socialno zavarovanje vendar ne more imeti namena da podražuje upravne stroške v neizmernost».

«Minister notranjih zadev Haerdtl je polemiziral z *Elderschom*. Dejal je, da zavarovanje za starost in obnemoglost ne sme veljati enostransko samo v prid delavstvu, marveč tudi potrebi po zavarovanju v širokih skupin samostalnih. Ako bi se delilo zavarovanje obeh kategorij, bi se samo podaljšalo rešitev in povečalo upravne stroške. Okrajni uradi se predlagajo zato, da bodo upravni stroški manjši. Če bi se hotelo ustanoviti lokalno organizacijo, bi se lahko dizorganiziralo bolniške blagajne katerim bi bile lokalne organizacije podružene. Koncentriranje pripravljanih poslov pri okrajnem uradu, dovoli primeren vpliv delodajalcem na oskrbovanje teh poslov. (In to hoče vlada in hočejo krščanski socialci. Op. ur.)»

«Socialistični poslanec Zajc omenja v polemiki z ministrom *Hardtlom*, da se je tudi socialna demokracija vedno potegovala tudi za zavarovanje samostalnih. Ampak kakšne posledice ima prenagljeno zakonodajstvo, se sedaj z grozo opaža na penzijskem uradu privatnih uradnikov, ki ga nihče od prizadetih ne odobrava.

Na samostalniško zavarovanje ni nobenega pripravljalega dela. V par mesecih se je skup spravilo ta zakon. Da dvojno delo, ki bi ga morali opravljati bolniška blagajna in okrajni uradi ne zvišajo stroškov, tega nihče ne verjame. Vse kaže, da se hočejo uradi ustanoviti iz političnih razlogov in ostanejo proti tej tendenci vsi upravičeni ugovori brezuspešni.

Take blagajne spravljajo v nevarnost obstanek krepkih bolniških blagajni. Da hoče vlada v nasprotju s prvotnim načrtom trpeti blagajne, ki nimajo niti 500 članov kaže čudno uslužnost pred gotovimi podjetniki in objektivnost vlade, o kateri je govoril minister, se kaže v čudni luči. Če bi se hotela vlada otrestiti politično strankarskih ozirav in bi sledila samo stvarnemu uvaževanju, ji nebi ostalo drugega kakor da temeljito izpremeni celo organizacijo v zmislu samostalnosti obeh kategorij zavarovancev. Ostraniti bi pa morala vse birokratične ovire zlasti neopravičene in nepotrebne krajne urade. Socialistični poslanec *Černy* izvaja: Ako se hoče združiti obe zavarovalni kategoriji, se s tem škoduje prvim in drugim. Samostalni zavarovanci so sami zahtevali ločitev. Minister je dokazal,

da ne pozna organizacije privatnih bolniških blagajn, ki sprejemajo samo zdrave člane bolehnih pa puste na ramah okrajnih bol. blagaju.

Tudi socialistični poslanec *Šmilka* je napadal ministra ter dokazoval da ni nič gotovega v uvedbi obligatoričga zavarovanja samostalnih. Ako bi pa zbornica sklenila skupno zavarovanje, jaz ne bi hotel biti zato odgovoren, kajti tako zavarovanje bi več škodovalo onim za katere je bilo narejeno.

O nadaljnih sejah bomo poročali prihodnjč.

Dogodki na Čurskem.

Sultan Abdul-Hamid vržen iz prestola.

Novi sultan Mohamed V.

«Kronani morilec» Abdul-Hamid ni več turški sultan. Zastopniki turškega ljudstva, ki so se konstituirali v ljudski parlament, so v torek dne 27. aprila sklenili odstaviti iz prestola Abdul-Hamida, ter izvolili njegovega brata Memed Rešida za novega sultana, ki si je nadel ime Mohamed V. Tako je moral Abdul-Hamid s padcem iz prestola plačati svoj poslednji poizkus s katerim je hotel zatreti napredno gibanje turškega ljudstva in uničiti komaj porojene sadove blagodejnega dela mladoturških revolucionarcev. To je pač najmanj, kar je moral pričakovati. V zadnji številki smo povedali kako je nastala v Carigradu protirevolucija, ki jo je bil uprozoril sultan sam z namenom, da uniči parlament in konstitucijo katero je bil prisiljen dati narodu vsled mogočnega mladoturškega revolucionarnega gibanja in na katero spoštovati je sam prisegel. Posrečilo se mu je podkupiti vojake v Carigradu, ki so, navduševani od drugih reakcionarnih elementov, uprizorili znane protirevolucionarne dogodke pri katerih je bilo ubitih več sto oseb med katerimi tudi en minister konstitucionelne vlade. Spočetka preplašeni mladoturki so se kmalu zavedli in ohrabili. Poslali so po svoje najzvestejše vojaške čete v Solun katerim se je posrečilo zavzeti reakcionarnim četam Carigrad. Pri tem poslu so se morali solunski mladoturški vojaki spopasti s carigradskimi četami, ki se niso hotele udati na prvo početje. Med tem, ko je carigradsko ljudstvo veselo pozdravljalo prihod vojakov, ki so ostali zvesti ustavi in mladoturkom, so ustavni vojaki v spopadih zavzemali vojašnice in trdnjave sultanovih čet. Poslednje so se morale udati in kmalu je z zaplapolala tudi nad Jildicem, nad sultanovo palačo bela zastava, v znamenje kapitulacije. Mladoturške čete so udrele tudi v Jildice, aretirale tudi tu kakor drugod, uporne čete in večino sultanovega obojstva ter Jildice zastražile tako, da je postal sultan jetnik mladoturkov. Po dvodnevem boju v katerem je padlo na obeh straneh več tisoč vojakov so postali mladoturki zopet gospodarji Carigrada in Jildice; proklamirali so v Carigradu obsedno stanje ter nastanili vojaško diktaturo. Poleg upornih čet, so mladoturki aretirali vse osebe o katerih se je izkazovalo, da so imeli svoje prste v tem protirevolucionarnem gibanju. Med temi jetniki je tudi veliko število civilistov. Jetnike so zaprli deloma v vojašnice in zapore v Carigradu, deloma so jih pa odvedli uklenjene v vojaške trdnjave v Solun. Glavno vprašanje je bilo seveda, kaj bodo mladoturki naredili s sultanom Abdul-Hamidom o katerem je bilo kmalu dokazano da je protirevolucijo sam organiziral.

In mladoturki se niso tudi pri tem obotavljali. Dokler bi bil ostal Abdul-Hamid na prestolu, bi bila ostala za konstitucijo vedno nevarnost. Zato je ljudski parlament poklical k sebi najvišjega cerkvenega dostojanstvenika šejk-ul-izlama, ki ima po turškem pravu edini pravico dovoljevati, ako se ima odstaviti sultana. Ljudski parlament je upražal šejk-ul-izlama, kako je treba postopati z muslimanskim verskim poglavarjem. (Sultan je obenem tudi poglavar muslimanske cerkve) ki je ponovno preziral zakone Korana, ki je tiranično vladal,

niki, nacionalni ekonomski vojskovodje itd., so s svojim delom prispevali k razvoju občine. — Tam, kjer je pred 100 leti umrla A kupil svoje polje, ki ga sedaj poseduje njegov vnuk C, se grade nove hiše, palače, tvornice, železnice itd. Naposled sklone občina zgraditi cesto po polju, ki ga je pred 100 leti prodala A-ju, za 1000 K, da zveže mesto z bližnjim gozdom. — Občina pride k C-ju: Prodaj mi svoje zemljišče, ki ga je kupil tvoj stari oče A pred 100 leti od mene za 1000 K. C pravi: Dobro! Prodaj mi zemljišče, toda ne za 1000 K, temveč imeti hočem zanj 500.000 K. Občina mora plačati.

To zemljišče se je tekom 100 let obdelovalo. Toda A, B in C s svojim obdelovanjem niso povzdignili cene zemljišča za toliko, ker ni mogoče z obdelovanjem istemu povzdigniti cene za 499.000 K v 100 letih! — Več vredno je postalo zemljišče vsled tega, ker se je tam širilo selišče, se zidale ulice, železnice itd. Vsi občinarji, cela občina je vseh 100 let neprestano delala, da je povzdignila vrednost tistemu koščku sveta. In sedaj pride C, ki je slučajno lastnik zemljišča, ter spravi ves zaslužek 499.000 K v svoj žep, ne da bi imel oni, ki je vse to provzročil, to je občina, od tega kako korist. C je enostavno na podlagi privatne lasti izkoristil delo vseh.

No, in sedaj zida občina cesto čez kupljeno polje. Sosedje, ki imajo tudi nekaj sveta, zemlje, poskočijo s ceno svojega posestva takoj, ko je občina pričela s svojim delom. In tako gre stvar v tem tiru dalje — na škodo občine in na korist posamičnih posestnikov.

Prirastna renta je torej produkt skupnosti, ne pa produkt dela posameznikovega. — Če bi občine pred 50 ali 100 leti ne prodajale svojih posestev posameznikom, bi danes vsaka večja občina razpolagala z milijoni, ki jih je ustvarila prirastna renta. S premoženjem, ki so ga na ta način pridobili posamezniki, bi lahko občina pokrila vse svoje, tudi največje stroške, ne da bi se morala ozirati za kakimi občinskimi davki.

Prirastna renta — kakor smo omenili — pa provzroča v prvi vrsti draga stanovanja. Zato je vprašanje te rente eminentno delavsko vprašanje. Kdor mora drago plačati zemljišče, da zida hišo, mora gledati, da se mu ta izplača (rentira) in da mu povrne ono svoto, ki jo je kot prirastno rento izplačal; zida hišo z velikimi stanovanji ali tudi stanovalno kasarno ter spekulira na življenske razmere svojih najemnikov. Primerili so se slučajni, da so gospodarji vsled pritiska delavcev zvišali plačo za nekoliko odstotkov. Takoj pa so gospodarji hiš, stanovanj povišali tudi najemščino. Zvišanje plač, ki je bilo namenjeno delavcem, je izgnilo v žepu hišnega gospodarja in delavci so bili zopet lahko — nezadovoljni.

Ed. Bernstein prihaja vsled tega v svoji znani knjigi: «Die Voraussetzung des Sozialismus» do zaključka, da je ves napor, pripomoči delavcem do boljših življenskih razmer samo po strokovnih družtvih brezuspešen, dokler uniči naraščajoča zemljiška renta vsak uspeh zopet na škodo delavcev.

Pa poglejmo še nadaljne posledice prirastne rente. Družina, z gotovim letnim dohodkom mora plačati na leto 30 K več stanovanjske najemnine nego doslej. Mora torej zmanjšati na drugi strani svoje izdatke za 30 K. Takih družin je na tisoče. Industrija, obrt nima več toliko odjemalcev, temveč od vsake družine — recimo, povprečno 30 K na leto manj. To znese kapital! Dela je manj. Brezposelnost delavcev narašča; beda v širšem slogu se veča. — Bezposelni delavci svojim uslužbenim tovarišem že itak nizko mezdo še bolj strižejo. — To vse samo zato, ker prirastna renta vse dohodke na eni strani porabi (absorbira), ki se pojavljajo na drugi. Tak je blagoslov kapitalizma in privatne lasti za posameznika in za občino.

Pametno občinsko gospodarstvo mora zasledovati smer, kako to rento zopet pridobiti za občino, za skupnost, in jo izviti iz rok posameznikovih. To je sedaj megoče le s pametnim davčnim redom. Resni zemljiško rentni davek bi precej preobrazil stvar. Nadalje pride tu v poštev še davek na stavenbi prostor, prirastni davek itd. Žal, da prostor omejuje podrobnejšo razpravo.

Jasno je, da prirastna renta šele tedaj pripade docela občini, če ima sama zemljišča.

Končna rešitev leži v popolnem komunaliziranju sveta, zemlje. — To se pa hipno ne da izvesti. Treba se je poprijeti postopnega socializiranja gospodarstva. — Vsak košček zemljišča, vsaka steza, ki je last občine, mora ostati njena; po gotovem načrtu se mora posest občine razširjati.

Zakaj, pri vsakem koščku sveta, ki ga proda ali odstopi občina v zasebne roke, izgubi tudi prirastno rento.

Pri nas se smatra zemljišče in poslopje na njem kot eno skupno celoto. Na Angleškem je stvar drugačna. Tam sta večkrat lastnik zemljišča in lastnik poslopja na njem različna, torej dve osebi. Ta sistem imenuje nacionalna ekonomija lease hold. Na podlagi tega sistema je zidan skoraj ves London.

Vrši se to na sledeči način: A ima zemljišče; B bi rad zidal na njem hišo, tvornico ali kaj drugega. Toda A ne proda zemljišča. B ga vzame torej v najem za 99 let proti letni renti in s pogojem, da prepušči po preteku 99 let poslopje, ali kar hoče zidati na zemljišču, brezplačno lastniku zemljišča.

Primerjajmo sedaj, kako bi stvar iztekla, če bi občina prevzela ulogo A-ja proti B-ju, privatnemu kapitalistu. Kake koristi si nabavi lahko občina na tem polju.

V korist občine, posameznika in celega naroda je, da poseduje občina mnogo sveta ter da zna tudi pametno gospodariti z njim. Kolikor več poseduje občina sveta, toliko več prirastne rente je odtrgala neopravičenim posamičnim posestnikom.

Privatna last ima v vseh ozirih skrajno slabe posledke. Naloga občine ni, da te strašne posledke še podpira, temveč, da jih kljub zasebni lasti kolikor mogoče omeji, ter s tem pomaga do površka kolektivistični smeri, ki ima cilj odstraniti sedanjo meščansko-kapitalistiško družbo.

(Dalje prih.)

Književnost in umetnost.

Razprave VII. zbornice jugoslovanske socialne demokracije. V založbi Delavske Tiskovne Družbe v Ljubljani je izšel zapisnik o razpravah letošnjega strankinega zbornice. Lična knjižica obsega 112 strani. Sestavljena je po stenografičnem zapisniku ter podaja v pregledni obliki referate in razprave vseh treh dni, vse sklepe, imenik delegatov in novi pravilnik stranke; dodan je tudi brnski narodnostni program. Knjiga je torej neobhodno potrebna vsakomur, ki hoče poznati strankino življenje, zlasti pa vsakemu sodrugu, ki hoče bodisi tudi v najožjem krogu delovati agitatorično. Z ozirom na obsežnost se lahko pravi, da je cena 60 vinarjev zelo nizka. Vsem sodrugom, ki se zanimajo za notranje delo in za razvoj stranke, priporočamo zapisnik najtoplejše. Naroča se pri Delavski Tiskovni Družbi, Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Tolstoj in njegovo poslanstvo spisal Ernest Howard Crosly. Z dovoljenjem založnika iz angleščine preložil Ljudevit Furlani. Založila in izdala «Zvezna trgovina» v Celju. Cena broš. K —'70, po pošti K —'80. Preložitelj Ljudevit Furlani pravi v predgovoru, da je prevel dve drobni razpravi, katere obsega knjiga, o Tolstoju v katerih nam E. H. Crosly na poljuden način pojasnjuje Tolstejeve reformatorične ideje na verskem in šolskem polju. S tem je želel po svoji moči nekaj storiti v dostojno proslavo za ves svet pomenljive obletnice, za kar smemo Ljudevitu Furlaniju biti res hvaležni.

Knjiga vsebuje sledeča poglavja. Tolstejeva deška in možka doba; Njegova velika duševna kriza; Tolstejev odgovor na uganko življenja; Temelj njegovega moralnega in socialnega zakonika; Za njegov nauk govori krščanski duh; Krščanski nauk v praksi; Tolstoj kakršen je danes.

To čedno knjižico priporočamo našim čitateljem in želeli bi res bilo, da bi doseгла toliko vspaha kakor na Angleškem.

Izdajatelj in odgovorni urednik VINKO KERMOLJ.
Tiska. TISKARNA MODERNA M. Susmel & Comp.
ulica della Zonta 8.

LIKARICA
JULIJA POLLAK
TRST
ulica Sette Fontane šte. 5. I. nad.
Priporoča se sodrugom.
= Delo fino in točno. =
Postrežba na dom.

Skladišče
ameriških mrežic in aparatov
za električno in plinovo luč
E. WÖFLER - TRST
ulica delle Acque št. 20.

Knjigoveznica
PIPPAN & BORTUZZO

ul. Valdirivo št. 19. II. nad.

Izdeluje najfinejša in
tržna dela po zelo nizki
ceni.

Pozor! V novem skladišču
vina in likerjev

Blizu kinematografa Eden

ul. Madonnina št. 11, se prodaja
različna vina prve vrste in po naj-
nižjih cenah.

Refosk . . po 56 vin. liter
Moskat . . po 72 vin. liter
Istrsko . . po 48 vin. liter

Razen tega ima na razpolago še
veliko zbirko belih namiznih in de-
zertnih vin, likerjev, i. t. d.

Posilja franko na dom
Vzorec na okus brezplačno

2000 kron se da onemu, ki bi našel da je
moje vino ponarejeno.

Skladišče vina in likerjev
TRST, ul. Madonnina št. 11.

Čitajte „Delavski List“.

Gostilna „Casa del Popolo“

(Zaružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Caterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena.

— Cene zmerne. —

Shajališče zunanjih sodrugov.

KAVARNA UNIONE = TRST =
Ulica Caserma
= in ulica =
Torre Bianca.

Napitnina je odpravljena.

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij
in časnikov v vseh jezikih.

Kmečka delavska gospodarska zadruga

v Dobravljah na Goriškem

Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
USTANOVLJENA LETA 1908.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
dosedanjim vinskim odjemalcem, posebno
občnemu konsumnemu društvu v Ljubljani
delavskemu konsumu v Idriji, zasebnikom
v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča ve-
liko množino svojega še neprodanega vipav-
skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
Šmarji, Rihemberga, Kamnja in bližnjih
vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
odjemalcem po Kranjskem, Primorskem,
Štajerskem, Koroškem in drugod.

Pošilja se od 56 litrov naprej po jako
zmernih cenah.

ZADRUŽNO VODSTVO.